

פרשת מסעי פרק לה - ערי הלוויים

עמוד א: מבנה הפרק

דיני הערים-גודלם, תפקידם ושימושים

א ויִדְבֵר ה' אֶל-מֹשֶׁה, בְּעֶרְבַת מוֹאָב, עַל-יַרְדֵּן יְרֵחוֹ, לֵאמֹר. ב צו, אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְנִתְּנוּ לְלוֹיִם מִנְחֹלַת אֲחֻזָּתָם, עָרִים לְשִׁבְתָּ; וּמִגְרָשׁ, לְעָרִים סְבִיבֹתֵיהֶם, תִּתְּנוּ, לְלוֹיִם. ג וְהָיוּ הָעָרִים לָהֶם, לְשִׁבְתָּ; וּמִגְרָשֵׁיהֶם, יִהְיוּ לְבִהְמָתָם וְלְרֹכְשָׁם, וְלִכְלָל, חֵיטָם. ד וּמִגְרָשֵׁי, הָעָרִים, אֲשֶׁר תִּתְּנוּ, לְלוֹיִם-מִקֵּיר הָעִיר וְחוּצָה, ה אֶלֶף אַמָּה סְבִיב. ו וּמִדְּתָם מִחוּץ לָעִיר, אֶת-פְּאֵת-קִדְמָה אֲלֵפִים בְּאַמָּה וְאֶת-פְּאֵת-נֶגֶב אֲלֵפִים בְּאַמָּה וְאֶת-פְּאֵת-צָפוֹן אֲלֵפִים בְּאַמָּה וְהָעִיר בְּתוֹךְ; זֹה יִהְיֶה לָהֶם, מִגְרָשֵׁי הָעָרִים. ו וְאֵת הָעָרִים, אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לְלוֹיִם-אֵת שְׁשֵׁי-עָרֵי הַמִּקְלָט, אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לָנֶס שְׁמֵה הָרָצַח; וְעַלֵּיהֶם תִּתְּנוּ, אַרְבַּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר. ז כָּל-הָעָרִים, אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לְלוֹיִם-אַרְבַּעִים וּשְׁמֹנֶה, עִיר: אֶתְהוּ, וְאֶת-מִגְרָשֵׁיהֶן. ח וְהָעָרִים, אֲשֶׁר תִּתְּנוּ מֵאֲחֻזַּת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל-מֵאֵת הַרְבַּ תְּרַבּוּ, וּמֵאֵת הַמַּעַט תִּמְעִיטוּ: אִישׁ, ט כִּפֵּי נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר יִנְחֹלוּ, יִתֵּן מֵעָרָיו, לְלוֹיִם.

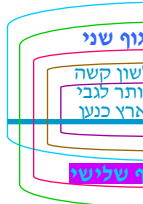
מצוות הקמת ערי מקלט

ט ויִדְבֵר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. י דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם: כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת-הַיַּרְדֵּן אַרְצָה כְּנָעַן. יא וְהָקִרְיתֶם לָכֶם עָרִים יַעֲרִי מִקְלַט תִּהְיֶינָה לָכֶם; יב וְנָס שְׁמֵה רָצַח מִכָּה-נֶפֶשׁ בְּשַׁגָּה. יג וְהָיוּ לָכֶם הָעָרִים לְמִקְלַט מִגָּאֵל; וְלֹא יָמוּת הָרָצַח עַד-עֲמִדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לְמִשְׁפָּט. יד וְהָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ-שֵׁשׁ-עָרֵי מִקְלַט תִּהְיֶינָה לָכֶם. טו אֵת שְׁלֹשׁ הָעָרִים, תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְאֵת שְׁלֹשׁ הָעָרִים תִּתְּנוּ בְּאַרְץ כְּנָעַן: עָרֵי מִקְלַט תִּהְיֶינָה. טז לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָרַג וְלַתּוֹשֵׁב בְּתוֹכָם תִּהְיֶינָה שֵׁשׁ-הָעָרִים הָאֵלֶּה, לְמִקְלַט-לְנוֹס שְׁמֵה, כָּל-מִכָּה-נֶפֶשׁ בְּשַׁגָּה. טז וְאִם-בְּכָלִי בְּרָזַל הִכְהוּ וַיָּמוּת, רָצַח הוּא: מוּת יוֹמָת, הָרָצַח. יז וְאִם בְּאֶבֶן יָד אֲשֶׁר-יָמוּת בָּהּ הִכְהוּ, וַיָּמוּת-רָצַח הוּא: מוּת יוֹמָת, הָרָצַח. יח או בְּכָלִי עֵץ-יָד אֲשֶׁר-יָמוּת בּוֹ הִכְהוּ, וַיָּמוּת-רָצַח הוּא: מוּת יוֹמָת, הָרָצַח. יט גֹּאֵל הַדָּם, הוּא יָמִית אֶת-הָרָצַח: כִּי בִפְגַעוּ-בוֹ, הוּא יָמִתּוּ. כ וְאִם-בְּשֵׁנָאָה, יִהַדְּפוּ, אוֹ-הִשְׁלִיךְ עָלָיו בְּצִדָּה, וַיָּמוּת. כא או בְּאִיבָה הִכְהוּ בְּיָדוֹ וַיָּמוּת-מוֹת-יוֹמָת הַמִּכָּה רָצַח הוּא: גֹּאֵל הַדָּם יָמִית אֶת-הָרָצַח-בִּפְגַעוּ-בוֹ. כב וְאִם-בִּפְתַּע בְּלֹא-אִיבָה, הִדְפוּ, אוֹ-הִשְׁלִיךְ עָלָיו כָּל-כְּלִי, בְּלֹא צִדָּה. כג או בְּכָל-אֶבֶן אֲשֶׁר-יָמוּת בָּהּ, בְּלֹא רְאוּת, וַיִּפֹּל עָלָיו, וַיָּמוּת-וְהוּא לֹא-אוֹיֵב לוֹ, וְלֹא מִבְּקֶשׁ רַעְתּוֹ. כד וְשִׁפְטוֹ, הָעֵדָה, בֵּין הַמִּכָּה, וּבֵין גֹּאֵל הַדָּם-עַל הַמִּשְׁפָּטִים, הָאֵלֶּה. כה וְהִצִּילוּ הָעֵדָה אֶת-הָרָצַח, מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם, וְהִשִּׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה, אֶל-עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר-נָס שְׁמָה; וַיֹּשֶׁב בָּהּ, עַד-מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל, אֲשֶׁר-מָשַׁח אֹתוֹ, בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ. כו וְאִם-יֵצֵא יֵצֵא, הָרָצַח, אֶת-גְּבוּל עִיר מִקְלָטוֹ, אֲשֶׁר יָנוּס שְׁמָה. כז וּמָצָא אֹתוֹ, גֹּאֵל הַדָּם, מִחוּץ, לְגְבוּל עִיר מִקְלָטוֹ: וְרָצַח גֹּאֵל הַדָּם, אֶת-הָרָצַח-אִין לוֹ, דָּם. כח כִּי בַעִיר מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב, עַד-מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל; וְאַחֲרֵי מוֹת, הַכֹּהֵן הַגָּדֹל-יָשׁוּב הָרָצַח אֶל-אַרְץ אֲחֻזָּתוֹ. כט וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם לְחֻקֹּת מִשְׁפָּט לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם. ל כל-מִכָּה-נֶפֶשׁ-לְפִי עֲדִים יָרַח אֶת-הָרָצַח; וְעַד אַחַד לֹא-יַעֲנֶה בְּנֶפֶשׁ לְמוֹת. לא וְלֹא-תִקְחוּ כֶּפֶר לְנֶפֶשׁ רָצַח, אֲשֶׁר-הוּא רָשָׁע לְמוֹת: כִּי-מוֹת, יוֹמָת. לב וְלֹא-תִקְחוּ כֶּפֶר, לְנוֹס אֶל-עִיר מִקְלָטוֹ, לְשׁוּב לְשִׁבְתָּ בְּאַרְץ, עַד-מוֹת הַכֹּהֵן. לג וְלֹא-תִחַנְפוּ אֶת-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אַתֶּם בָּהּ, כִּי הַדָּם, הוּא יַחַנֵּף אֶת-הָאָרֶץ; וְלֹא-יִכְפֹּר, לְדָם אֲשֶׁר שִׁפַּדְתֶּם, כִּי-אִם בְּדָם שִׁפְכוּ. לד וְלֹא תִטְמֵא אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ-אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָהּ: כִּי, לְאִנִּי ה' שֹׁכֵן בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

רצח במזיד

רצח בשוגג

דינים נוספים לגבי כל הרוצחים והנימוקים

דברים פרק יט - ערי מקלט

א כִּי-יִכְרִית ה' אֶל-לֵהִיד אֶת-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר ה' אֶל-לֵהִיד נָתַן לָךְ אֶת-אַרְצָם; וּיְרִשְׁתֶּם וַיִּשְׁבְּתָ בְּעָרֵיהֶם וּבְבִתְיֵיהֶם. ב שְׁלוֹשׁ עָרִים תִּבְדִּיל לָךְ: בְּתוֹךְ אַרְצֶךָ-אֲשֶׁר ה' אֶל-לֵהִיד נָתַן לָךְ לְרִשְׁתָּהּ. ג תִּכְוֶן לָךְ, הַדְרָךְ, וְשִׁלְשֶׁת אֶת-גְּבוּל אַרְצֶךָ, אֲשֶׁר יִנְחִילָךְ ה' אֶל-הִיד; וְהָיָה, לְנוֹס שְׁמֵה כָּל-רָצַח. ד וְזֶה דַּבַּר הָרָצַח, אֲשֶׁר-יָנוּס שְׁמָה וְחִי: אֲשֶׁר יָכַח אֶת-רַעְהוּ בְּבַלִּי-דַעַת, וְהוּא לֹא-שָׁנֵא לוֹ מִתְּמַל שְׁלֹשָׁם. ה וְאֲשֶׁר יָבֵא אֶת-רַעְהוּ בַיעַר, לְחַטֵּב עֵצִים, וְנִדְחָה יָדוֹ בַּגְּרֹז לְכַרֵּת הָעֵץ, וְנָשַׁל הַבְּרָזֶל מִן-הָעֵץ וּמָצָא אֶת-רַעְהוּ וְמָת: הוּא, יָנוּס אֶל-אַחַת הָעָרִים-הָאֵלֶּה-וְחִי. ו פֶּן-יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרֵי הָרָצַח, כִּי-יָחַס לְבָבוֹ, וְהִשִּׁיגוֹ כִּי-יָרְבָה הַדְרָךְ, וְהִכְהוּ נֶפֶשׁ; וְלוֹ, אִין מִשְׁפָּט-מָוֶת, כִּי לֹא שָׁנֵא הוּא לוֹ, מִתְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם. ז עַל-כֵּן אֲנֹכִי מְצַוְךָ, לֵאמֹר: שְׁלֹשׁ עָרִים, תִּבְדִּיל לָךְ. ח וְאִם-יָרְחִיב ה' אֶל-לֵהִיד, אֶת-גְּבוּלְךָ, כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע, לְאַבְתָּיךָ; וְנָתַן לָךְ אֶת-כָּל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר דִּבַּר לְתַת לְאַבְתָּיךָ. ט כִּי-תִשְׁמֹר אֶת-כָּל-הַמִּצְוָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹתָהּ, אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם, לֹא-יִכְרַח אֶת-ה' אֶל-לֵהִיד וְלִלְכַת בְּדַרְכָיו, כָּל-הַיָּמִים-וְיִסְפָּת לָךְ עוֹד שְׁלֹשׁ עָרִים, עַל הַשְּׁלֹשׁ הָאֵלֶּה. י וְלֹא יִשְׁפֹּד, דָּם נָקִי, בְּקִרְבֵּי אַרְצֶךָ, אֲשֶׁר ה' אֶל-לֵהִיד נָתַן לָךְ נַחֲלָה; וְהָיָה עָלֶיךָ, דָּמִים. יא וְכִי-יִהְיֶה אִישׁ שָׁנֵא לְרַעְהוּ וְאַרְבַּ לּוֹ וְקָם עָלָיו וְהִכְהוּ נֶפֶשׁ וְמָת; וְנָס אֶל-אַחַת הָעָרִים הָאֵלֶּה. יב וְשָׁלְחוּ זְקִנֵי עִירוֹ וְלָקְחוּ אֹתוֹ מִשָּׁם; וְנָתְנוּ אֹתוֹ בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם-וְמָת. יג לֹא-תַחֲוֹס עֵינְךָ עָלָיו; וּבְעֶרְתָ דָם-הַנָּקִי מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב לָךְ.

Parashat Masei

It is true that the Tribe of Levi did not receive a portion in the Land of Israel together with the other tribes, but they were not left hanging in the air. In fact, they received 48 cities together with an area around each city that was to be used for planting, livestock and so forth.

Of those 48 cities, six were Cities of Refuge, but it should be noted that the Sages understood, based on the biblical passages, that the other 42 cities also served as havens for the accidental murderer who needed the protection of a City of Refuge. They explain that while the six specified cities protect the murderer under all circumstances, the other 42 only protect him if he came specifically seeking refuge.

The point of giving these cities to the Levites is to emphasize that their important work in the Temple notwithstanding, they deserve a foothold amongst the people where they can serve as spiritual role models and teachers to all members of society – even the murderers – teaching them to recognize the value of life.